

Deutsche Umwelthilfe

Žaloby kvůli znečištění ovzduší

**RIGHT TO
CLEAN AIR**

VZDUCH, KTERÝ DÝCHÁME, ŠKODÍ NAŠEMU ZDRAVÍ

Znečištění ovzduší je i nadále jedním z největších ekologických problémů naší doby. Navzdory směrnici platným po celé Evropě a právu na čisté ovzduší jsou v mnoha městech a aglomeracích pravidelně překračovány limity pro škodlivé látky v ovzduší, jako je oxid dusičitý (NO₂) nebo jemné prachové částice (PM₁₀). To má škodlivý vliv na zdraví občanů, životní prostředí a klima.

Studie ukazují, že v celé Evropě ročně předčasně zemře více než 400.000 lidí na následky znečištění ovzduší. Špatná kvalita ovzduší zvyšuje riziko kardiovaskulárních onemocnění, onemocnění dýchacích cest a rakoviny. Tyto škody na zdraví způsobují ekonomické náklady ve výši 330 až 940 miliard eur – v přepočtu se jedná o tři až devět procent hrubého domácího produktu EU. Až 95 % obyvatel evropských měst je vystaveno koncentracím škodlivých látek, které vážně poškozují jejich zdraví. Hlavními zdroji jsou průmysl, doprava a domácí spalovací zařízení pro vytápění.

Projektem Right to Clean Air, podporovaným Evropskou unií, se spolek Deutsche Umwelthilfe (DUH – Německý spolek na pomoc životnímu prostředí, pozn. překl.) zasazuje o to, aby se kvalita ovzduší v Evropě podstatně zlepšila a aby tak bylo chráněno životní prostředí a zdraví lidí. Společně s českou organizací Frank Bold Society (FBS) prosazuje DUH opatření v oblasti znečištění ovzduší a podporuje také právní kroky na evropské a národní úrovni, mimo jiné žaloby kvůli znečištěnému ovzduší ve vybraných německých městech.

KVALITA OVZDUŠÍ V NĚMECKU

Emise oxidu dusičitého (NO₂) ve městech jsou vedle emisí jemných prachových částic (PM₁₀) základní výzvou v oblasti ochrany čistoty ovzduší v Německu. Dlouhodobá expozice poškozuje dýchací cesty a oslabuje kardiovaskulární systém. Výzkumy Světové zdravotnické organizace (WHO) ukazují, že dlouhodobé znečištění, které převažuje v místech ležících v blízkosti dopravních cest, souvisí i se zvýšenou nemocností a úmrtností. Dle údajů Evropské agentury pro životní prostředí (EEA) umírá v Německu ročně 10.610 lidí předčasně na následky vystavení emisím NO₂ a 73.400 lidí na následky vystavení emisím jemných prachových částic. Tato tendence je vzestupná. Vyhodnocení stanic měřících kvalitu ovzduší v roce 2016 ukazuje, že průměrná roční hodnota NO₂ ve výši 40 µg/m³ je po celém Německu překračována na 57 procentech měřících stanic nacházejících se v blízkosti dopravních cest. Smutné vítězství zaujímá stanice Am Neckartor

ve Stuttgartu. Roční průměrná hodnota NO₂ zde činila 82 µg/m³ – více než dvojnásobek přípustného limitu. Roční průměrná hodnota pro jemný prach (50 µg/m³) byla překročena 63x. Zákon nepřipouští více než 35 překročení limitu. Dle WHO jsou i tyto emise příliš vysoké, protože neexistuje žádná koncentrace jemného prachu, která by nebyla škodlivá. Hlavní příčinou vysoké koncentrace NO₂ ve městech jsou emise z dieselových vozidel. Evropská komise i soudy v Německu potvrzují, že opatření, jakým je například zákaz dieselových vozidel v městských oblastech, by mohla významně přispět k řešení problému.

EMISNÍ KONTROLY

Spolková vláda vidí příčinu trvalého překračování limitů NO₂ převážně ve vysokých skutečných průměrných emisích oxidů dusíku (NO_x) u nových dieselových osobních aut. Ve skutečnosti bylo však již před skandálem s emisemi známo, že vozidla na silnici mají významně vyšší emise NO_x, než při měření v laboratoři.

Již od roku 2007 má DUH informace o tom, že u oficiálních údajů výrobců automobilů není vše korektní. Tyto informace byly zveřejněny a předány úřadům. Protože politici i přes jednoznačné indicie zůstali nečinní i po odhalení emisního skandálu automobilky VW v USA, provádí DUH od jara 2016 sám měření emisí u osobních vozidel. Od března 2016 provedl DUH společně s Institutem pro kontrolu emisí (EKI) měření u 60 osobních vozidel emisní normy Euro 6 a Euro 5 v reálných podmínkách na silnici (stav červenec 2017). Měření se podrobila vozidla s dieselovým, benzínovým i hybridním pohonem. Pouze několik z doposud testovaných vozidel dodrželo limit i na silnici. Přehled výsledků měření najdete na webové stránce www.duh.de/eki_messungen. Měření za převážně letních teplot ukázala v průměru nižší emise než v zimě. Je to i z toho důvodu, že u mnohých vozidel se deaktivuje čištění spalin již při teplotách pod +19 stupňů Celsia. Nejvyšší emise NO_x byly doposud (stav červenec 2017) zjištěny u dieselového vozu Audi A8 4.2 TDI emisní normy Euro 6. Tento model je oblíbeným služebním vozem mnoha špičkových politiků a firemních manažerů a v průměru vykazuje 1.422 mg NO_x/km. Přípustný limit na měřicím zařízení činí 80 mg/km.

Měření ukazují, že limity kvality ovzduší jsou stále překračovány v mnohých německých městech. DUH se soudí s příslušnými úřady, aby občané mohli volně dýchat.

ŽALOBY NA NESOULAD S LIMITY KVALITY OVZDUŠÍ

Město	Typ případu	Žalovaný	Správní soud	Překročení emisního limitu NO _x (40 µg/m ³) v roce 2015	Rozhodnutí
Cáchy (Aachen)	Správní žaloba	Zemská rada v Kolíně	Cáchy (Aachen)	50 µg/m ³	
Berlín (Berlin)	Správní žaloba	Senát pro životní prostředí, dopravu a ochranu klimatu	Berlín (Berlin)	62 µg/m ³ (2015: 50 µg/m ³)	
Bonn	Správní žaloba	Zemská rada v Kolíně	Kolín (Köln)	52 µg/m ³	
Darmstadt	Žaloba na výkon rozhodnutí	Hessenské Ministerstvo životního prostředí	Wiesbaden	60 µg/m ³	BVerwG Leipzig 05.10.2013 (4 K 165/12.WI(1))
Düsseldorf	Správní žaloba	Zemská rada v Düsseldorfu	Düsseldorf	60 µg/m ³	VG Düsseldorf 13.09.2016 (3 K 7695/15)
Essen	Správní žaloba	Zemská rada v Düsseldorfu	Gelsenkirchen	55 µg/m ³	
Frankfurt	Správní žaloba	Hessenské Ministerstvo životního prostředí	Wiesbaden	55 µg/m ³	
Gelsenkirchen	Správní žaloba	Zemská rada v Münsteru	Münster	51 µg/m ³	
Kolín (Köln)	Správní žaloba	Zemská rada v Kolíně	Kolín (Köln)	63 µg/m ³	
Limburg	Žaloba na výkon rozhodnutí	Hessenské Ministerstvo životního prostředí	Wiesbaden	63 µg/m ³	VG Wiesbaden 30.06.2015 (4 K 97/15.WI(2))
Mainz	Správní žaloba	Město Mainz	Mainz	57 µg/m ³	
Mnichov (München)	Žaloba na výkon rozhodnutí	Bavorské Ministerstvo životního prostředí	Mnichov (München)	83 µg/m ³	EuGH 25.07.2008 (M 1 K 12.1046) VG München 09.10.2012 (22 BV 12.2450) VG München rozhodnutí 29.06.2016 (M 1 V 15.5203) BayVGH rozhodnutí 16.02.2017 (22 C 16.1427)
Offenbach	Správní žaloba	Hessenské Ministerstvo životního prostředí	Wiesbaden	54 µg/m ³	VG Wiesbaden 30.06.2015 (4 K 1178/13.WI(V))
Reutlingen	Žaloba na výkon rozhodnutí	Zemská rada v Tübingenu	Sigmaringen	71 µg/m ³	VG Sigmaringen 22.10.2014 (1 K 154/12) VG Sigmaringen rozhodnutí 24.11.2016 (1 K 5134/15)
Stuttgart	Správní žaloba	Zemská rada ve Stuttgartu	Stuttgart	89 µg/m ³	VG Stuttgart 19.07.2017 (13 K 5412/15)
Wiesbaden	Žaloba na výkon rozhodnutí	Hessenské Ministerstvo životního prostředí	Wiesbaden	56 µg/m ³	VG Wiesbaden 10.10.2011 (4 K 757/11.WI)

* Tam, kde již existovaly vymahatelné tituly, ale nebyly implementovány, zahájil DUH kroky k výkonu takového titulu.

„Špičková limuzína Audi zahlučuje centra německých měst rekordním množstvím jedovatých výfukových zplodin oxidu dusičitého. Spolkový ministr dopravy Alexander Dobrindt se musí zasadit o to, aby Spolkový úřad pro motorová vozidla zajistil, aby bylo zrušeno schválení typu pro tato a všechna další podobně špinavá dieselová vozidla Audi emisní normy 6.“

Jürgen Resch, spolkový jednatel DUH

Měřeními chce DUH upozornit na to, že jsou nezbytně nutné častější a především důkladnější kontroly čištění palin u vozidel, abychom se dostali k reálnějším hodnotám. Na rozdíl od Spolkového ministerstva dopravy zveřejňuje DUH svá měření, informuje spotřebitele a demonstruje na emisích

NO_x, které mnohonásobně překračují limity, proč stále ještě více než polovina stanic měřících kvalitu ovzduší nacházejících se v blízkosti dopravních cest vykazuje překročení emisních limitů NO_x, které jsou v platnosti již sedm let. Měření poukazují ale i na to, že je možné vyrobit „čisté“ dieselové vozy, které na silnici dodržují limity.

PLÁNY ZLEPŠOVÁNÍ KVALITY OVZDUŠÍ A EMISNÍ FAKTORY

V současnosti platné plány zlepšování kvality ovzduší, jakož i četné návrhy na jejich aktualizaci, jsou založeny na zastaralých a nepřiměřeně nízkých emisních hodnotách Příručky pro emisní faktory (Handbuch für Emissionsfaktoren (HBEFA)) ve verzi 3.2, vydané Spolkovým úřadem životního prostředí. V aktualizované verzi 3.3., vydané v dubnu 2017, se zvyšují emisní faktory všech dieselových osobních vozidel normy 4, 5 a 6. U vozidel Euro 4 a 5 je v závislosti na dopravní situaci nutné počítat s nárůstem až o 35 procent, u vozidel Euro 6 dokonce s dvojnásobkem (www.umweltbundesamt.at/en/hbefa).

Prognózy pro zachování limitů v plánech zlepšování kvality ovzduší musí tedy být významně upraveny a také odpovídajícím způsobem rozšířena potřebná opatření. S původními emisními faktory nelze v mnoha oblastech počítat s dodržováním limitů před rokem 2021 (jako ve Stuttgartu) nebo 2025 (jako v Mnichově). Po aktualizaci prognóz se rychle ukáže, že většina plánů ani nadále nezaručí občanům dostatečnou ochranu před škodlivými látkami v ovzduší způsobujícími onemocnění a úmrtí. Tím je porušována nejen směrnice EU o ochraně čistoty ovzduší, příp. její národní aplikace, ale i článek 2 odstavec 2 ústavy (právo na život a tělesnou integritu).

„Potřebujeme jasný závazek politiků, že budou odpovědní vůči občanům a že nadále nebude porušováno právo na tělesnou integritu zakotvené v ústavě. Nezačnou-li být co nejdříve dodržovány limity škodlivých látek v ovzduší, budeme i nadále podávat žaloby.“

Jürgen Resch, spolkový jednatel DUH

PRÁVNÍ PODKLADY

Právními podklady pro žaloby kvůli znečištění ovzduší je směrnice 96/62/ES o posuzování a řízení kvality vnějšího ovzduší z 27. září 1996 a směrnice 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu, která vstoupila v platnost 21. května 2008. Tyto směrnice stanovují limity pro koncentrace škodlivých látek ve vnějším ovzduší. 39. spolková emisní vyhláška (BlmSchV - Bundes-Immissionsschutzverordnung) zakotvuje stanovené limity v německém právu. Dochází-li k překračování limitů kvality ovzduší, jsou města a obce povinny sestavit akční plány, příp. plány na ochranu čistoty ovzduší.

K ochraně zdraví lidí, přírody a klimatu musí být zajištěno urychlené dodržování limitů realizací účinných opatření. Tam, kde k tomu nedojde, využije DUH a partnerské organizace, jako např. britská nevládní organizace ClientEarth a Frank Bold Society (FBS) národní právní systém, aby odstranili nedbalost členských států a právní cestou prosadili právo na čisté ovzduší. Protože v důsledku chybějících ustanovení a opatření nebo jejich nesprávné realizace dochází k překračování limitů, podpořil spolek DUH v minulosti vzorové žaloby dotčených občanů, mimo jiné v Berlíně, Stuttgartu, Mnichově a Wiesbadenu. Žaloba jednoho obyvatele vysoce zatížené ulice Landshuter Allee v Mnichově se dostala přes všechny instance až k Evropskému soudnímu dvoru, který dne 25. července 2008 potvrdil vymahatelné **právo na čisté ovzduší** (spisová značka M 1 K 12.1046, případ Janecek). Rozsudkem Spolkového správního soudu v Lipsku z 5. září 2013 (spisová značka 4 K 165/12. WI(1)) bylo v žalobě DUH proti spolkové zemi Hesensko kvůli překračování limitů pro kvalitu ovzduší v Darmstadtu významně posíleno **postavení nevládních ekologických organizací coby stěžovatelů**. Díky tomuto

rozhodnutí mohou nevládní ekologické a spotřebitelské organizace, které jsou oprávněně podávat žaloby v zastoupení dotčených občanů, právní cestou bojovat za dodržování limitů kvality ovzduší na celém území města. Správní soud ve Wiesbadenu (spisová značka 4 K 757/11.WI, 4 K 165/12. WI(1)) prohlásil v rozsudku z 30. června 2015, že kvůli **finančním nebo ekonomickým aspektům** není možné upouštět od opatření pro dodržování emisních limitů. Plány na ochranu čistoty ovzduší musí tedy obsahovat všechna opatření vhodná k tomu, aby byly co nejdříve dodržovány limity.

Ve spolupráci s britskou nevládní organizací ClientEarth podal DUH v listopadu 2015 žalobu proti několika zemským úřadům kvůli překračování limitů kvality ovzduší u NO₂. Dotčena jsou města Stuttgart, Frankfurt, Düsseldorf, Essen, Gelsenkirchen, Cáchy, Kolín a Bonn. Zde jsou občané dlouhodobě vystaveni vysokému znečištění ovzduší. Kvůli překračování limitů NO₂ na všech stanicích měřících kvalitu ovzduší nacházejících se v blízkosti dopravních cest v Berlíně učinil DUH v červnu 2016 rovněž právní kroky. V říjnu 2016 DUH opětovně zahájil řízení proti zemskému hlavnímu městu Mohuč kvůli trvalému překračování limitů NO₂.

Kromě toho zavedl DUH opatření k výkonu práv v Mnichově, Darmstadtu, Reutlingenu, Wiesbadenu a Limburgu. V těchto městech existují rozsudky (některé z nich nabyly právní moci již před léty), které příslušné úřady zavazují k aktualizaci stávajících plánů na ochranu čistoty ovzduší a zakotvení opatření, která co nejdříve povedou k dodržování limitů NO₂. Navzdory těmto rozsudkům nebylo doposud rozhodnuto o žádném opatření, které by v dohledné době zajistilo dodržování limitů.

Také v jiných členských státech jsou nevládní ekologické organizace nuceny k tomu, aby dodržování limitů kvality ovzduší prosazovaly právní cestou. ClientEarth podala v roce 2011 žalobu proti Spojenému království kvůli nedodržování limitů NO₂ v 16 britských městech a regionech. Rozsudkem z 19. listopadu 2014 rozhodl Evropský soudní dvůr, že národní soudy jsou povinny vydat vůči příslušným úřadům **jakékoliv nezbytné opatření**, pokud jsou překračovány limity kvality ovzduší. Nejvyšší soudní dvůr Spojeného království rozhodl, že britská vláda musí do 31. prosince 2015 předložit nové a účinné plány zlepšování kvality ovzduší. Tyto se však jeví jako málo efektivní a předpokládají dodržování limitů až po roce 2025. ClientEarth tedy opětovně podala žalobu.

Nejvyšší soudní dvůr Spojeného království vyslovil 2. listopadu 2016 opětovně, že stávající plány zlepšování kvality ovzduší nepostačují a musí být vylepšeny. Poté, co se britská vláda pokusila odložit zveřejnění plánu zlepšování kvality ovzduší až po volbách, rozhodl Nejvyšší soudní dvůr, že plány musí být k dispozici a musí o nich být rozhodnuto do 31. července 2017.

ŘÍZENÍ O PORUŠOVÁNÍ UNIJNÍHO PRÁVA

Kromě účasti dotčených občanů a nevládních organizací prosazuje i Evropská komise platné právo právní cestou. Jen kvůli příliš vysokému znečištění jemnými částicemi obdrželo 16 členských států formální upozornění. Proti dvěma členskými státy – Bulharsku a Polsku – podala Komise žalobu k

Evropskému soudnímu dvoru. Dne 5. dubna 2017 odsoudil tento soud bulharskou vládu za „systematické a trvalé překračování“ limitů pro jemné částice. Bulharsko musí nyní předložit nový plán na ochranu čistoty ovzduší, který zajistí dodržování platných limitů. Jinak Evropská komise obnoví řízení s tímto státem, jehož výsledkem by mohly být citelné pokuty.

Proti sedmi členským státům (Spojené království, Portugalsko, Itálie, Francie, Španělsko, Německo a Rakousko) probíhají rovněž řízení o porušování unijního práva kvůli nedodržování limitů NO₂.

OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ KVALITY OVZDUŠÍ

Spolkový úřad životního prostředí provedl v roce 2013 průzkum situace německých plánů na ochranu čistoty ovzduší a sepsal více než 100 opatření, která jsou vhodná pro snížení koncentrací PM₁₀ a NO₂ www.umweltbundesamt.de/publikationen/bestandsaufnahme-wirksamkeit-von-massnahmen-der-duh provedl analýzu aktuální situace a 31. července 2017 zveřejnil „**Osmibodový okamžitý program pro čisté ovzduší**“, který od 1. ledna 2018 umožní dodržování limitů kvality ovzduší a současně zajistí mobilitu obyvatel.

ZÁKAZY VJEZDU

Centrálním opatřením k co nejrychlejšímu dodržování limitů kvality ovzduší je zákaz vjezdu pro dieselová vozidla, včetně vozidel emisní normy Euro 6, od začátku roku 2018 ve všech dotčených městech. Průměrně ve více než 50 procentech mají dieselové osobní vozy nejvyšší podíl na emisích NO_x. Moderní dieselové osobní vozy Euro 6 vypouštějí 30-krát více NO_x v reálném provozu, než moderní benzínové vozy Euro 6. Proto musí platit zákazy vjezdu pro všechna dieselová vozidla, u nichž nebylo prokázáno dodržování limitu Euro 6 na silnici. Pouze vozidla, která celoročně i v reálném provozu na silnici dodržují laboratorní limity, budou mít dle tvrzení DUH do budoucna povolen vjezd do center měst. Pouhé softwarové změny u dieselových vozidel Euro 5+6, o kterých rozhodli politici a automobilový průmysl u příležitosti národního fóra Diesel dne 2. srpna 2017, jsou dle názoru DUH a Správního soudu ve Stuttgartu (13 K 5412/15) nevhodné pro zajištění dostatečného snížení přílišného znečištění ovzduší NO₂ v našich městech. Přitom je technicky možné očistit dieselová vozidla Euro 5+6 výměnou systému k čištění spalin tak, aby tato vozidla mohla bez okolků vjíždět do center měst. Náklady na toto hardwarové řešení činí cca 1.500 Euro, které by dle názoru DUH v plné výši hradil výrobce.

OSMIBODOVÝ OKAMŽITÝ PROGRAM PRO ČISTÉ OVZDUŠÍ

1. Závazný příslib automobilových koncernů, že od 1. ledna 2018 budou prodávat již pouze nové dieselové vozy, které na silnici dodržují limit Euro 6 pro NO_x ve výši 80 mg/km (dle měření emisí RDE /Real Driving Emissions/ při teplotách do minus 15 stupňů Celsia).
2. Posílení nabídky čistých a efektivních technologií pohonu u nových vozů ještě v roce 2018 (pohon na zemní plyn, efektivní hybridní pohon, elektropohon).
3. Povinné svolání všech dieselových vozidel Euro 5 + 6 k dodatečnému vybavení hardwarem s emisním systémem SCR poháněným močovinou. Zajištění dodržování limitu Euro 6 pro NO_x ve výši 80 mg/km na silnici (RDE) až do teploty -15 stupňů Celsia. Pokud výrobce odmítne dodatečné vybavení, bude špinavé dieselové vozidlo staženo z trhu.
4. Úprava všech lehkých užitkových vozidel Euro 5/V + 6/VI (dodávky a užitková vozidla) na aktuální technologii Euro 6/VI SCR.
5. Zvláštní infrastrukturní program pro „čistou veřejnou hromadnou dopravu“: Závazek a motivace obcí, aby nejpozději do 1. července 2018 disponovaly všechny autobusy veřejné hromadné dopravy buď SCR-katalyzátorem a filtrem jemných prachových částic a dodržovaly emisní limity Euro 6 nebo byly nahrazeny novými vozidly s pohonem na zemní plyn nebo elektřinu. Rozšíření nabídky dopravních služeb, např. rozšíření tras, zkrácení intervalů a rozšíření provozních hodin.
6. Zavedení hromadné žaloby do německého práva, aby měli spotřebitelé více práv vůči podvodným firmám.
7. Príslib transparentnosti v průmyslu: povinnost zveřejňovat hodnoty CO₂ a NO_x z měření RDE u všech modelů vozidel (pro rozsah teplot od -15 do 35 stupňů Celsia) a rozsah teplot specifický pro vozidlo se softwarově řízeným, řádným systémem pro čištění spalin.
8. Transparentnost úřadů: Zveřejnění všech údajů o CO₂ a údajů týkajících se emisí ze strany Spolkového úřadu pro silniční dopravu: Automobilový průmysl výslovně souhlasí se zveřejněním všech údajů z vozidel, které jsou potřebné pro prověření hodnot CO₂ a emisí, jakož i údajů o nalezeném ilegálním nebo „zlegalizovaném“ odpojovacím zařízení.

DALŠÍ OPATŘENÍ PRO ČISTÉ OVZDUŠÍ

Národní opatření

- Ukončení podpory dieselového paliva úpravou energetických daňových sazeb u všech paliv podle obsahu uhlíku
- Další rozvoj zelených pásem a zavedení Modré plakety k označení dieselových vozidel, která dodržují limit NO_x normy Euro 6 v reálném provozu (<http://l.duh.de/hgpb1pl>)
- Program úpravy všech lehkých užitkových vozidel Euro 5/V + 6/VI (dodávky a užitková vozidla) na aktuální technologii Euro 6/VI SCR.
- Zavedení zvláštního investičního programu pro výstavbu a 100-procentní elektrickou dopravu na železnici do roku 2030
- Zvláštní infrastrukturální program pro „čistou veřejnou hromadnou dopravu“: Závazek a motivace obcí, aby nejpozději do 1. července 2018 disponovaly všechny autobusy veřejné hromadné dopravy buď SCR-katalyzátorem a filtrem jemných prachových částic a dodržovaly emisní limity Euro 6 nebo byly nahrazeny novými vozidly s pohonem na zemní plyn nebo elektřinu.
- Více kapacity a efektivní struktury pro sledování trhu s měřením emisí vozidel v reálném provozu
- Státní podporu použití dřeva jako energetického zdroje propojit s používáním technik pro snížení emisí
- Reálnější měření u domácích topenišť a snížení tolerancí při opakovaných měřeních vytápěcích kotlů
- Přísnější požadavky na domácí spalovací zařízení ve znečištěných oblastech (na základě zemských emisních zákonů, zemské vyhlášky dle § 47/49 spolkového emisního zákona (BImSchG) nebo územních plánů)

Lokální opatření

- Zákaz vjezdu pro dieselová motorová vozidla (<http://l.duh.de/pm130916>)
- Vybavení všech autobusů městské dopravy systémy snižujícím množstvím jemných částic a NO_x, které jsou funkční v reálném provozu (SCRT)
- Žádné výjimky pro autobusy bez účinného čištění spalin v zelených zónách
- Přeměna vozového parku taxi na ekologická taxi s pohonem na zemní plyn, hybridním pohonem nebo elektropohonem.
- Přeměna městských vozových parků na vozy s nízkými emisemi
- Zavedení občanské jízdenky pro zvýšení poptávky po hromadné dopravě
- Zavedení mýta ve městech pro omezení individuální motorizované dopravy ()
- Rychlostní limit 30 km/h ve vysoce znečištěných ulicích při současném zachování nebo zlepšení plynulosti dopravy (www.umweltbundesamt.de/publikationen/wirkungen-von-tempo-30-an-hauptverkehrsstrassen)
- Změna kritérií výběrových řízení pro povinné používání stavebních strojů a dieselových lokomotiv s filtrem jemných částic ve městech
- Redukce parkovacích míst ve spojení s budováním parkovišť typu Park&Ride
- Zřízení regulačních semaforů pro regulaci množství dopravy ve vysoce znečištěných ulicích
- Vybudování rozsáhlé sítě cyklotras na území celého města
- Zkrácení přechodných lhůt dle 1. spolkové emisní vyhlášky (BImSchV) pro stará spalovací zařízení, podpůrné programy pro výměnu nebo vyřazení z provozu
- Povinné používání účinné techniky pro snížení emisí u kamen a kotlů na dřevo až po zákaz používání určitých typů zařízení
- Informační kampaně ke správnému používání kamen a ze strany úřadů v místě efektivní potírání zneužívání paliv

VAŠE CESTA K ČISTÉMU VZDUCHU

Podrobnější informace naleznete zde:
https://www.mzp.cz/cz/programy_zlepsovani_kvality_ovzdusi

Vyžádejte si údaje o znečištění ovzduší

Podrobnější informace naleznete zde:
http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/web_generator/actual_hour_data_CZ.html

Trpíte znečištěním ovzduší?

ANO

NE → 😊

Má Vaše město nebo region vydaný plán zlepšování kvality ovzduší?

NEVÍM

ANO

NE

Jsou překročeny imisní limity?

NE

NEVÍM

ANO

Zažádejte o revizi plánu zlepšování kvality ovzduší a o soulad s limity

Zažádejte o vydání takového plánu

Seznam příslušných úřadů naleznete zde:
<http://l.duh.de/cabrief>

Podrobnější informace naleznete zde:
https://www.mzp.cz/cz/programy_zlepsovani_kvality_ovzdusi

Odmítá příslušný úřad učinit kroky?

ANO

NE → 😊

Kontaktujte nás:
muenster@duh.de

Podějte žalobu k národnímu soudu nebo dokonce k Evropskému soudnímu dvoru (ESD).

Evropské právo má vyšší účinek než národní právo.

Plán zlepšování kvality ovzduší musí být implementován.

KONEČNĚ ČISTÝ VZDUCH!

JAK ŠPINAVÉ JE OVZDUŠÍ?

Na obou měřících stanicích v Cáchách jsou již několik let překračovány roční průměrné hodnoty oxidu dusičitého (Wilhelmstraße $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ a Adalbertsteinweg $47 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Emise jsou převážně zapříčiněny dopravou (podíl emisí NO_x 72,2%). Největší podíl mají osobní vozidla (35,3%) a těžká užitková vozidla a autobusy (47,2%). U emisí NO_x hrají roli také spalovací zařízení, pro která nejsou povinná povolení (22,5%).

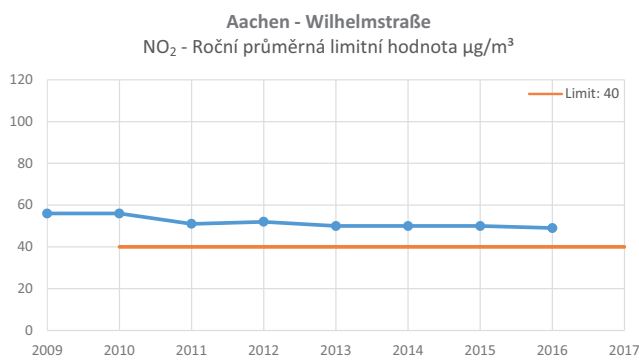
JAKÉ JSOU PRÁVNÍ PODKLADY A KROKY?

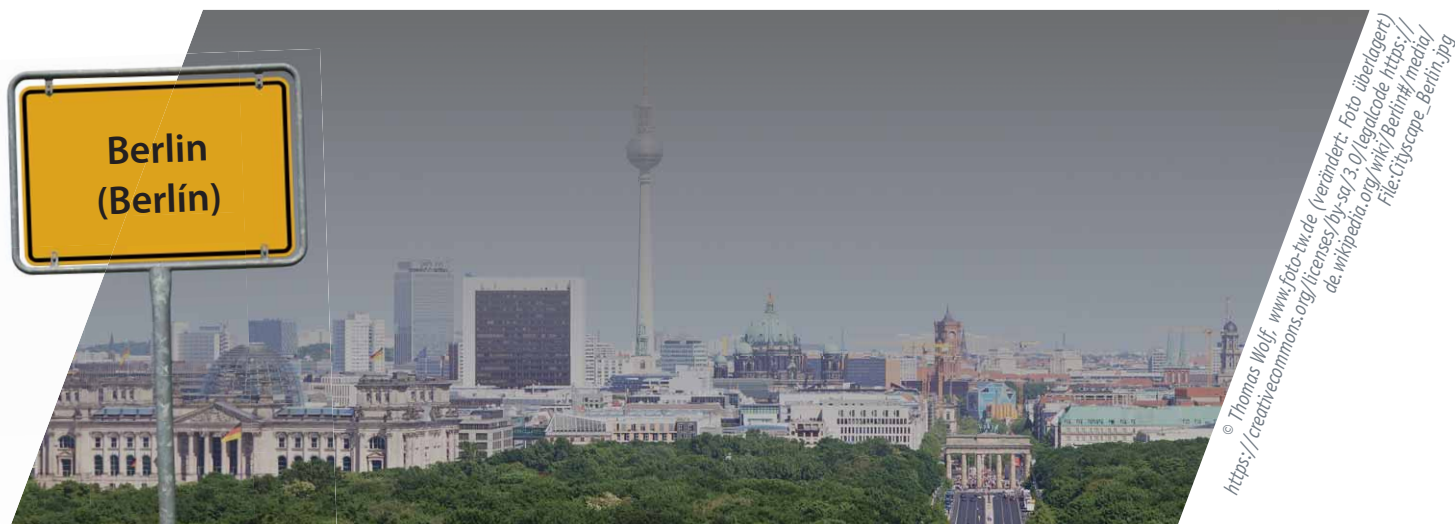
Plán zlepšování kvality ovzduší vstoupil v Cáchách v platnost 1. ledna 2009. Opatření zelená zóna bylo prověřeno Spolkovým úřadem pro přírodu, životní prostředí a ochranu spotřebitelů Severní Porýní-Westfálsko (LANUV) a byl odhadnut potenciál snížení v zeleno-žluté zóně až na 16 procent u emisí PM_{10} a 14 procent u emisí NO_2 .

Pokud by nebyla dosavadní opatření dostatečná pro dodržení limitů PM_{10} nebo NO_2 , chtěl Spolkový úřad LANUV opětovně vytvořit scénář pro snížení škodlivých látek v zelené zóně od 1. října 2010 a na základě těchto výsledků zřídit zelenou zónu. Město se intenzivně zasadilo proti tomuto opatření. Takzvaný „Cášský koncept bez zelené zóny“ však nevedl k redukci škodlivých látek a je nezbytné, aby byl dále rozvíjen. První aktualizace plánu zlepšování kvality ovzduší v Cáchách vstoupila v platnost k 1. září 2015, předpokládá však jen jednu zelenou zónu pro relativně malou část města. Dne 6. února 2015 žádal DUH o úpravu plánu zlepšování kvality ovzduší tak, aby tento obsahoval potřebná opatření k okamžitému dodržování limitů kvality ovzduší. Protože tato aktualizace předpokládala dodržování limitů teprve až v roce 2020, podal DUH dne 17. listopadu 2015 žalobu.

CO MŮŽE UDĚLAT MĚSTO?

Kromě již navrhovaných opatření se musí plánování zlepšování kvality ovzduší v Cáchách zaměřit na následující oblasti. Současná zelená zóna končí u ulice Außenring a nepokrývá celou oblast, kde jsou limity překračovány (Haaren, Eilendorf), respektive údolí. Zelená zóna, která vstoupila v platnost k 1. únoru 2016, musí být rozšířena, aby se mohla naplno projevit její účinnost. Stav autobusového parku v městské hromadné dopravě je vysloveně neuspokojivý: v roce 2014 splňovalo pouze 60 procent vozů hromadné dopravy v Cáchách (ASEAG) emisní normy Euro 5 a Euro 6 a 80 procent vozů bylo vybaveno filtrem pro zachycení částic. Namísto plánovaného pořízení 20 autobusů ročně v letech 2015 až 2017 nebyly v roce 2015 pořízeny žádné a v roce 2016 bylo uvedeno do provozu pouze 14 nových dieselových autobusů. Mnohé autobusy jezdí i nadále po městě bez zelené plakety, protože město uděluje výjimky, které vlastně slouží k pokrytí dopravy ve špičkách, kdy se žáci a studenti dopravují do škol. Vybavení autobusů hromadné dopravy a zájezdových autobusů v Cáchách systémem pro filtraci jemných částic NO_x (SCRT), který je funkční v reálných podmínkách, by mohlo krátkodobě masivně snížit znečištění ovzduší vycházející z těchto vozidel.

© Thomas Wolf, www.foto-tw.de (Verändert: Foto Überlagerung)
 https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/legalcode https://
 de.wikipedia.org/wiki/Berlin#/media/File:Cityscape_Berlin.jpg

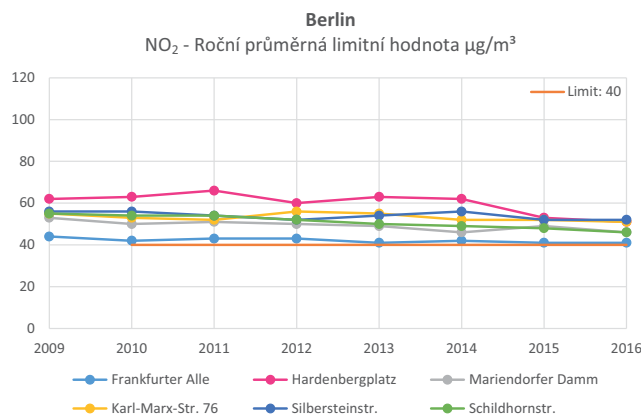
JAK ŠPINAVÉ JE OVZDUŠÍ?

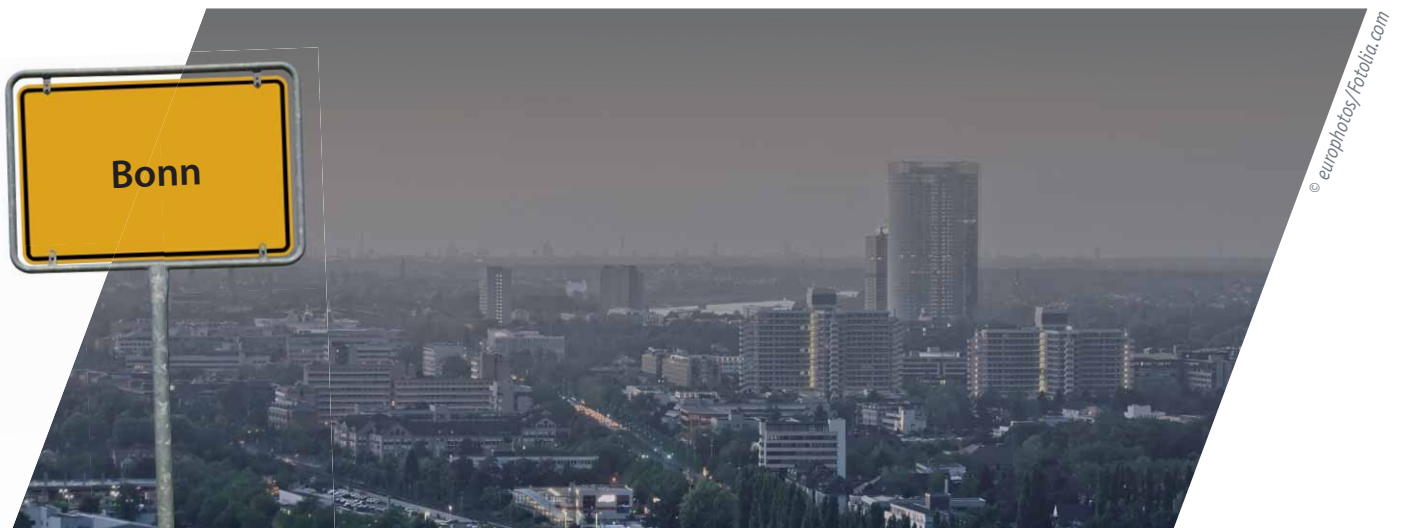
Roční průměrná hodnota NO_2 je i nadále překračována na všech měřicích stanicích nacházejících se v blízkosti dopravních cest. Největšími zdroji NO_x je silniční doprava (39 %), následovaná emisemi ze zařízení podléhajících schválení (34 %) a emisemi ze zařízení pro vytápění (15 %). V roce 2015 byla u ulice Frankfurter Allee překročena průměrná denní hodnota pro PM_{10} ve více než 35 dnech. Více než polovina emisí jemných částic pochází ze skupiny ostatních zdrojů (oděr, resuspenze, emise mobilních strojů, spalování dřeva v domácnostech, stavební činnost). Emise z motorové dopravy se na znečištění PM_{10} podílí ze sedmi procent.

JAKÉ JSOU PRÁVNÍ PODKLADY A KROKY?

Senát schválil 18. června 2013 aktuální platný plán zlepšování kvality ovzduší 2011 – 2017. Ačkoliv byla v minulosti již realizována opatření na ochranu čistoty ovzduší, znečištění NO_2 se u měřicích stanic v blízkosti dopravních cest, uvnitř města ani na jeho okraji příliš nezměnilo. Naměřené hodnoty v lokalitách v blízkosti dopravních cest značně překračují evropský limit. DUH proto dopisem z 30. března 2016 požadoval od spolkové země Berlín změnu plánu na ochranu kvality ovzduší tak, aby tento obsahoval potřebná opatření k okamžitému dodržování limitů stanovených v 39. spolkové emisní vyhlášce (BImSchV) na celém území města. Protože senát nevyslyšel výzvu a nevysvětlil, do kdy bude pomocí jakých opatření dosaženo limitů, podal DUH dne 2. června 2016 žalobu u Správního soudu v Berlíně.

Snížení koncentrací NO_2 může a musí být dosaženo především opatřeními v motorové dopravě. Dle aktuálního plánu na ochranu čistoty ovzduší lze s dodržováním limitů NO_2 na celém území města Berlín počítat cca v roce 2020. Navzdory dlouhodobým znalostem hodnot, které mají být dodržovány od 1. ledna 2010, se volba dosavadních opatření neřídila dosažením cíle, ale nadále zásady proporcionality.

JAK ŠPINAVÉ JE OVZDUŠÍ?

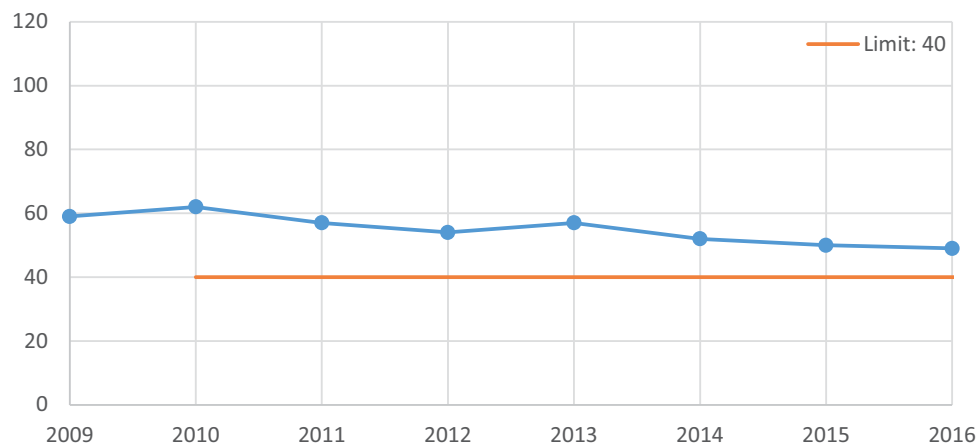
Průměrná roční hodnota NO_2 byla v roce 2016 stejně jako v minulých letech překročena u měřících stanic Bornheimer Str. ($41 \mu\text{g}/\text{m}^3$) a Reuterstraße ($49 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Silniční doprava představuje s cca 38 procenty významný zdroj znečištění NO_2 .

JAKÉ JSOU PRÁVNÍ PODKLADY A KROKY?

Aktuálně platí plán zlepšování kvality čistoty ovzduší pro území města Bonn ve znění první aktualizace z 1. července 2012. Tento není pro dodržování limitů dostatečný. Na rok 2015 byla avizována aktualizace tohoto plánu. Návrh doposud nebyl předložen. DUH požádal proto dopisem z 13. srpna 2015 Krajský úřad v Kolíně o aktualizaci plánu. Vzhledem k tomu, že příslušný Krajský úřad nereagoval, podal DUH v listopadu 2015 žalobu u Správního soudu v Kolíně.

Krajský úřad Kolín nyní na síti zřídil portál, kde se mohou občané již před vlastní účastí veřejnosti na rozhodování vyjádřit k aktualizaci plánu na ochranu čistoty ovzduší. Podněty mohou být zaslány e-mailem na příslušné oddělení. http://www.bezreg-koeln.nrw.de/brk_internet/luftreinhalteplaene/index.html

Bonn - Reuterstraße 24
 NO_2 - Roční průměrná limitní hodnota $\mu\text{g}/\text{m}^3$

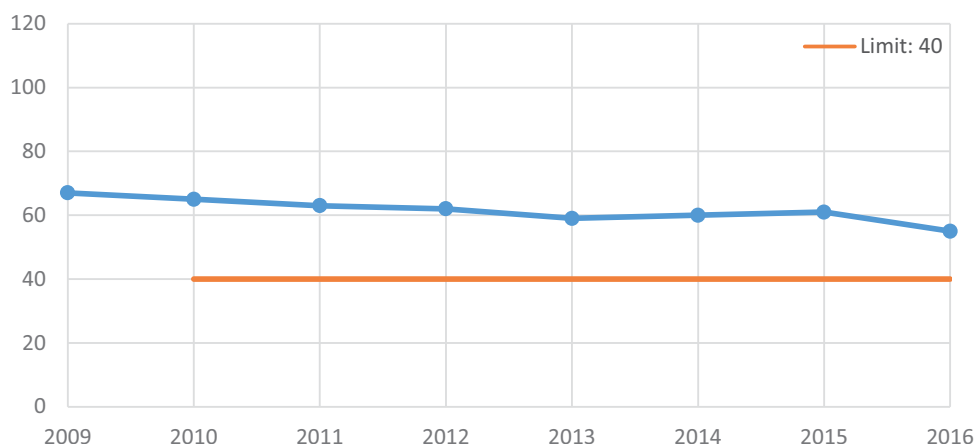
JAK ŠPINAVÉ JE OVZDUŠÍ?

Roční průměrná hodnota NO₂ je na měřicí stanici Darmstadt-Hügelstraße překračována již léta. Doprava je se 75 procenty hlavní příčinou znečištění emisemi NO₂. Relevantní je rovněž vytápění budov a průmysl, přičemž roste podíl emisí z vytápění budov. Emisní limit NO₂ bude dle stávajícího plánu na ochranu čistoty ovzduší moci být na ulici Hügelstraße dodržen až v roce 2021.

JAKÉ JSOU PRÁVNÍ PODKLADY A KROKY?

DUH podal 14. února 2012 žalobu na spolkovou zemi Hesensko kvůli překračování limitů stanovených v 39. spolkové emisní vyhlášce (BlmSchV). Správní soud ve Wiesbadenu zavázal rozsudkem z 16. srpna 2012 spolkovou zemi ke změně plánu zlepšování kvality ovzduší tak, aby tento obsahoval potřebná opatření k okamžitému dodržování limitů emisí NO₂. Spolkový správní soud v Lipsku rozhodl v revizním řízení dne 5. září 2013, že hesenské Ministerstvo životního prostředí musí aktualizovat plán na ochranu čistoty ovzduší a kromě toho tímto rozsudkem významně rozšířil žalobní právo pro ekologická sdružení. Od září 2015 platí druhá aktualizace plánu. Protože však tato aktualizace neobsahuje dostatečná opatření, podal DUH v listopadu 2015 žádost o hrozbu pokoutou. Současně podal ekologický klub Verkehrsclub Deutschland (VCD) žalobu kvůli překračování limitů kvality ovzduší. Správní soud ve Wiesbadenu zavázal rozsudkem z 11. ledna 2016 hesenské Ministerstvo životního prostředí k aktualizaci plánu na ochranu životního prostředí ve lhůtě dvanácti měsíců. Na základě stížnosti Ministerstva hesenský Správní soud zamítl řízení o nuceném výkonu rozhodnutí. V květnu 2016 byla žaloba VCD rozšířena o DUH coby dalšího žalobce. Soud bude o žalobě rozhodovat v létě roku 2017.

Darmstadt - Hügelstraße
NO₂ - Roční průměrná limitní hodnota µg/m³

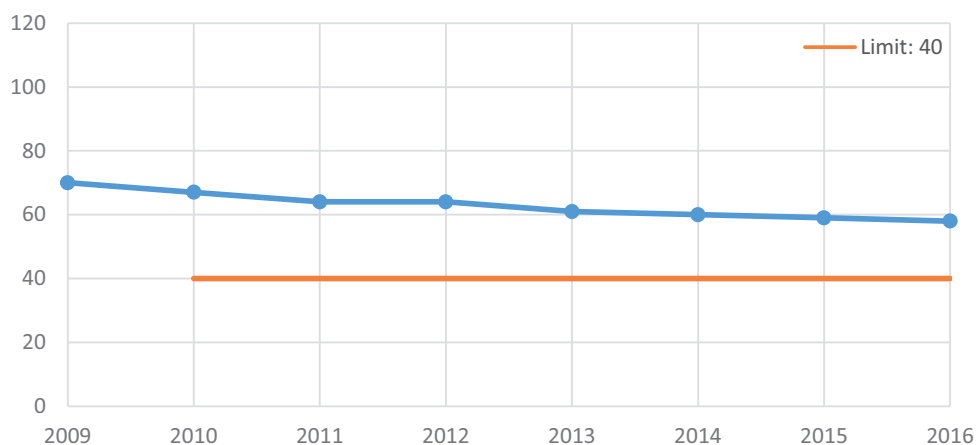
JAK ŠPINAVÉ JE OVZDUŠÍ?

Největší podíl na emisích NO_x (kolem 46 procent) má místní automobilová doprava. Na druhém místě přispívají k znečištění NO_2 regionální zdroje (kolem 38%). Na měřicích stanicích nacházejících se poblíž dopravních cest (Corneliusstraße a Bilk) jsou již léta překračovány průměrné roční limity NO_2 .

JAKÉ JSOU PRÁVNÍ PODKLADY A KROKY?

Plán zlepšování kvality ovzduší v Düsseldorfu je platný od 20. prosince 2012. Dodržování limitů se očekává až v roce 2020. DUH odeslal 13. srpna 2015 žádost o ochranu ovzduší Krajskému úřadu v Düsseldorfu a 17. listopadu 2015 podal žalobu na spolkovou zemi Severní Porýní – Westfálsko. Správní soud v Düsseldorfu žalobě dne 13. září 2016 v plném rozsahu vyhověl a prohlásil, že musí být co nejdříve vydány zákazy vjezdu pro dieselová vozidla. Právní instrumenty jsou dle názoru soudu již k dispozici. Krajský úřad v Düsseldorfu byl tímto rozsudkem vyzván k aktualizaci plánu na ochranu čistoty ovzduší pro Düsseldorf do 1. října 2017. Spolková země Severní Porýní – Westfálsko podala u Spolkového správního soudu v Lipsku odvolání, aby nechala prověřit otázku povinnosti vydat zákaz vjezdu pro dieselová vozidla v rámci aktualizace plánu zlepšování kvality ovzduší. Ústní líčení se očekává nejspíše na začátku roku 2018.

Düsseldorf - Corneliusstraße
 NO_2 - Roční průměrná limitní hodnota $\mu\text{g}/\text{m}^3$

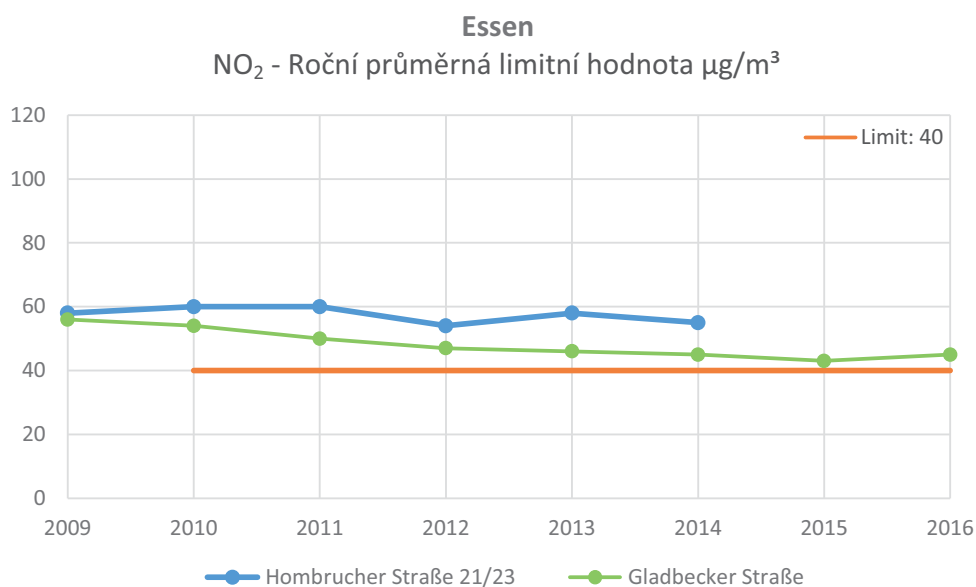

JAK ŠPINAVÉ JE OVZDUŠÍ?

Na téměř všech měřících stanicích ba území města Essenu jsou překračovány roční průměrné hodnoty NO_2 . Největší podíl na emisích NO_x má místní automobilová doprava - až kolem 74 procent v závislosti na měřící stanici. Průmysl má třetí největší podíl na celkovém znečištění NO_x .

JAKÉ JSOU PRÁVNÍ PODKLADY A KROKY?

Plán zlepšování kvality ovzduší Porúří – část západ platí od 15. října 2015. Dodržování limitů se očekává až po roce 2020. DUH proto podal v listopadu 2015 žalobu proti spolkové zemi Severní Porýní-Westfálsko. V současnosti se aktualizuje plán zlepšování kvality ovzduší Porúří – část západ a měl by vstoupit v platnost 1. ledna 2018.

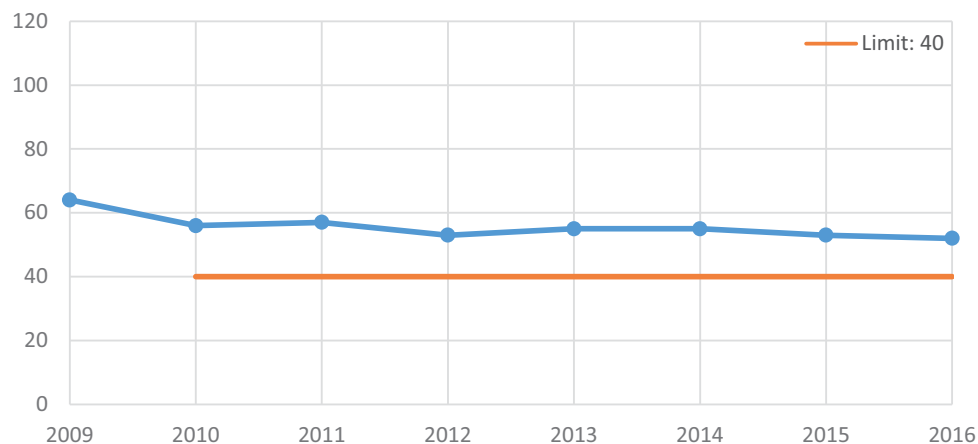
JAK ŠPINAVÉ JE OVZDUŠÍ?

Ve Frankfurtu registrují měřicí stanice v ulici Landstraße a v městské části Höchst již léta překračování průměrných ročních hodnot NO_2 . Největší podíl na emisích NO_x má místní automobilová doprava (kolem 56,5 procenta). Dle prognóz první aktualizace plánu na ochranu čistoty ovzduší je možné počítat s dodržováním na všech silničních tazích kolem roku 2020.

JAKÉ JSOU PRÁVNÍ PODKLADY A KROKY?

DUH podal 13. srpna 2015 žádost o ochranu ovzduší k hesenskému Ministerstvu životního prostředí, energetiky, zemědělství a ochrany spotřebitelů. Plán zlepšování kvality ovzduší pro aglomeraci Rýn-Mohan, část Frankfurt nad Mohanem, je v současné době aktualizován. Protože však nelze počítat s dodržováním limitů v dohledné době, podal DUH v listopadu 2015 žalobu proti spolkové zemi Hesensko. Senát bude o žalobě rozhodovat v létě 2017.

Frankfurt - Friedberger Landstraße
 NO_2 - Roční průměrná limitní hodnota $\mu\text{g}/\text{m}^3$

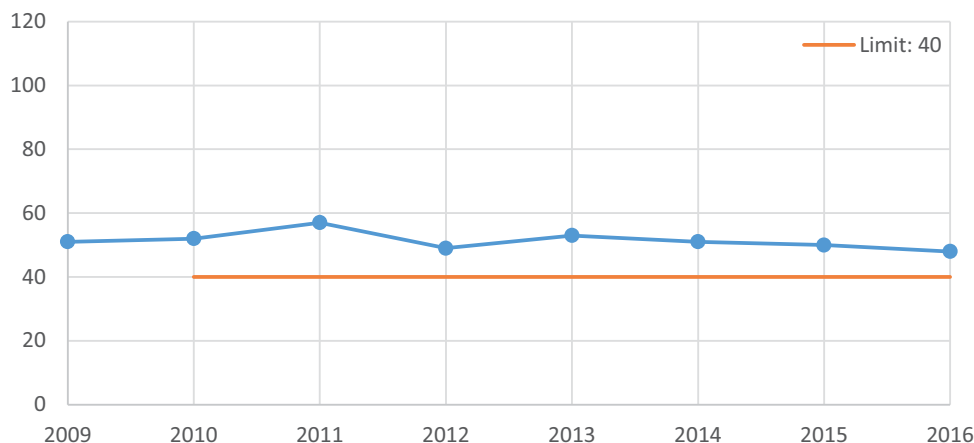
JAK ŠPINAVÉ JE OVZDUŠÍ?

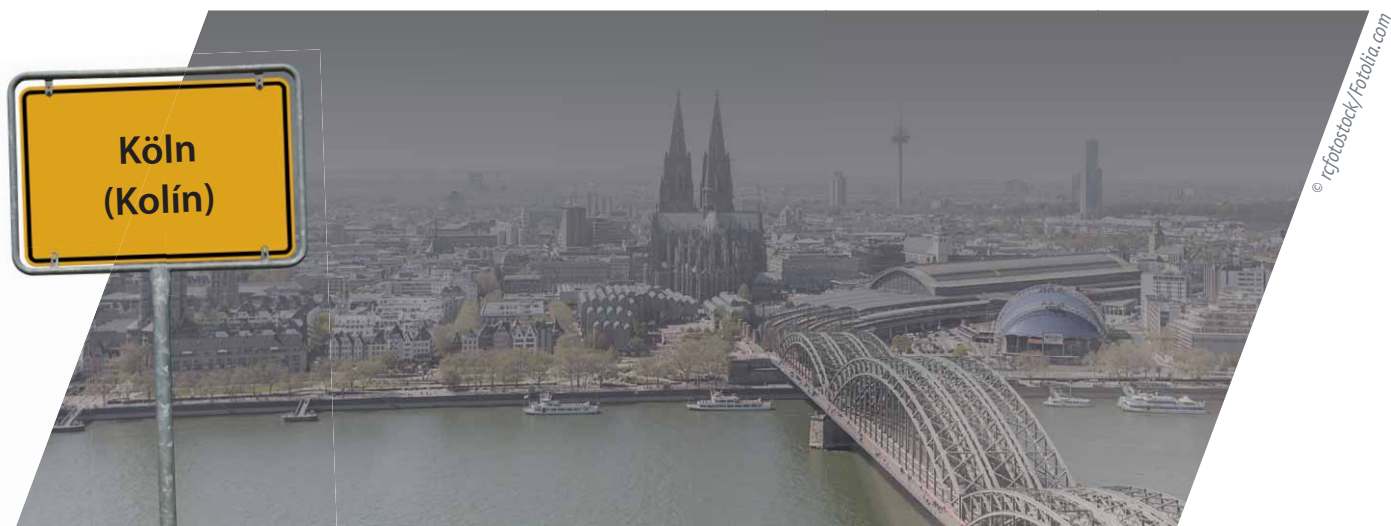
Na měřicí stanici Kurt-Schumacher-Ring byly v uplynulých letech významně překračovány limity jemných částic a oxidu dusičitého. Největší podíl na znečištění ovzduší má silniční doprava (cca 49 procent). Relevantní je rovněž vytápění budov (v průměru 5 procent), přičemž tento podíl má vzestupnou tendenci.

JAKÉ JSOU PRÁVNÍ PODKLADY A KROKY?

Plán zlepšování kvality ovzduší Porúří – část sever je platný od října 2011 a obsahuje opatření, jako např. zavedení zelené zóny 3. stupně od 1. července 2014. Očekává dodržování limitů NO₂ po roce 2020. Plán zlepšování kvality ovzduší Porúří – část sever se v současné době přepracovává.

Gelsenkirchen - Kurt-Schumacher Ring
 NO₂ - Roční průměrná limitní hodnota µg/m³

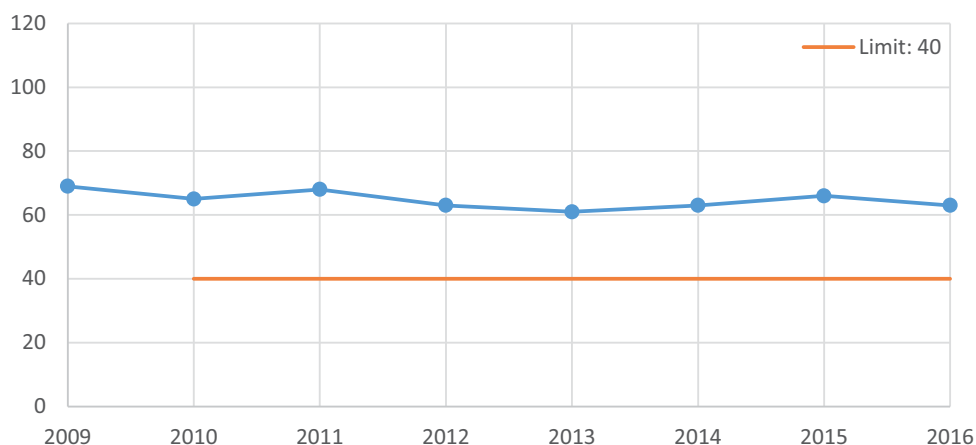
JAK ŠPINAVÉ JE OVZDUŠÍ?

Téměř všechny měřicí stanice na území města i předměstí registrují trvalé překračování průměrných ročních hodnot NO_2 . Hlavní příčinou jsou regionální zdroje a automobilová doprava (až 77%).

JAKÉ JSOU PRÁVNÍ PODKLADY A KROKY?

Plán zlepšování kvality ovzduší pro městkou Kolín v první aktualizaci vstoupil v platnost 1. dubna 2012. Úplné dodržování limitů NO_2 se očekává až po roce 2020. Protože tímto je překročena lhůta pro dodržování limitů o deset let, podal DUH 17. listopadu 2015 žalobu na spolkovou zemi Severní Porýní – Westfálsko.

Köln - Clevischer Ring 3
 NO_2 - Roční průměrná limitní hodnota $\mu\text{g}/\text{m}^3$

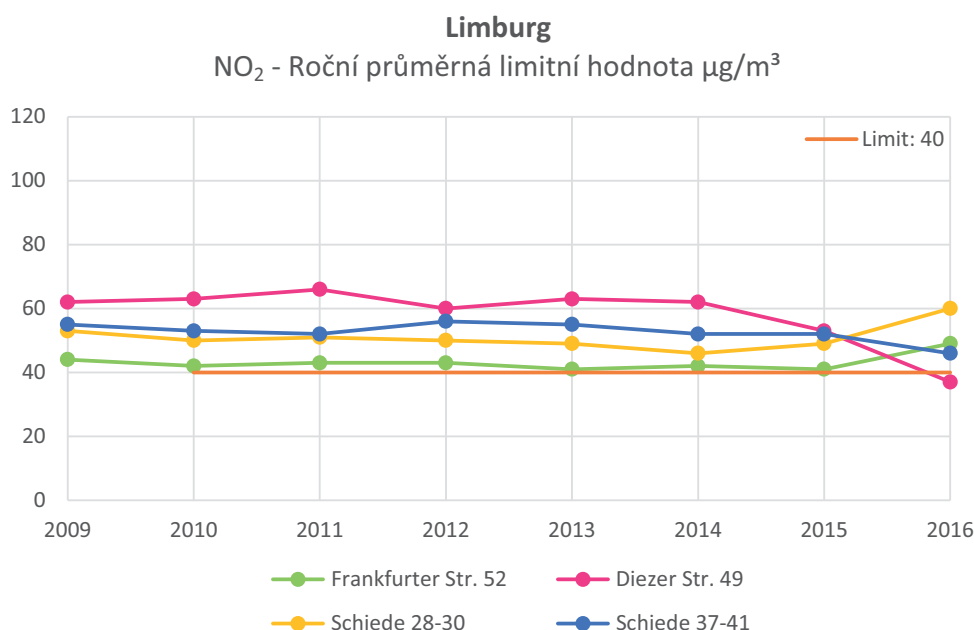

JAK ŠPINAVÉ JE OVZDUŠÍ?

Roční průměrná hodnota NO_2 je i nadále překračována na všech měřicích stanicích nacházejících se v blízkosti dopravních cest. S cca 80 procenty má automobilová doprava největší podíl na emisích NO_x .

JAKÉ JSOU PRÁVNÍ PODKLADY A KROKY?

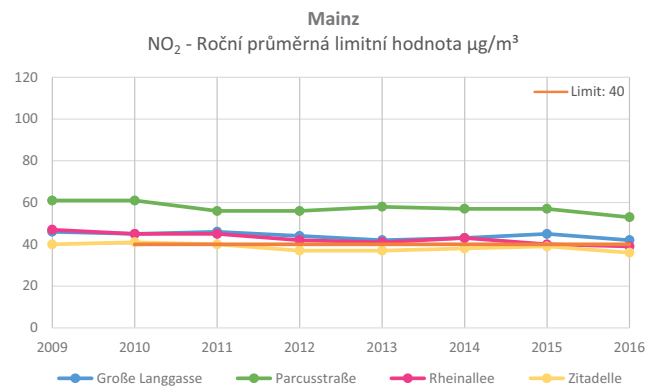
Plán zlepšování kvality ovzduší platí ve znění z března 2012 a předpokládá plošné dodržování emisních hodnot zavedením normy Euro-6/VI do roku 2020. Protože chybí efektivní opatření na ochranu kvality ovzduší, podal DUH v únoru 2015 žalobu proti spolkové zemi Hesensko. 30. června 2015 soud rozhodl, že hesenské Ministerstvo životního prostředí musí aktualizovat plán zlepšování kvality ovzduší a předložit harmonogram, který ukáže, pomocí jakých opatření a do kdy budou dodržovány limity. Soud rovněž jasně uvedl, že finanční a ekonomické aspekty neobstojí coby argumenty pro upouštění od opatření na ochranu kvality ovzduší. Plán zlepšování kvality ovzduší se v současné době aktualizuje. Město Limburg a hesenské Ministerstvo dopravy vytvořili plán opatření. Do 20. dubna 2017 mohly být uplatněny námitky, připomínky a podněty k navrhovanému plánu. V krátké době vstoupí schválený plán v platnost.

JAK ŠPINAVÉ JE OVZDUŠÍ?

Roční průměrná hodnota NO_2 byla v roce 2015 překročena na měřících stanicích Große Langgasse, Parcusstraße a Rheinallee. Silniční doprava se z cca 87 procent podílí na emisích NO_x . V roce 2016 byla provedena stacionární měření oxidu dusičitého, která dospěla k výsledku, že osobní vozy jsou z více než 60 procent odpovědné za koncentrace NO_2 z motorových vozidel v ulici Parcusstraße. Zhruba jednu čtvrtinu koncentrací NO_2 způsobují autobusy veřejné hromadné dopravy. Skříňové a nákladní vozy přispívají ke koncentracím NO_2 z 15 procent. Analýza potvrzuje, že dodržování zákonných limitů průměrných ročních hodnot ve výši $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ na měřící stanici Parcusstraße je možné, pokud budou emise z vozidel sníženy více než o polovinu.

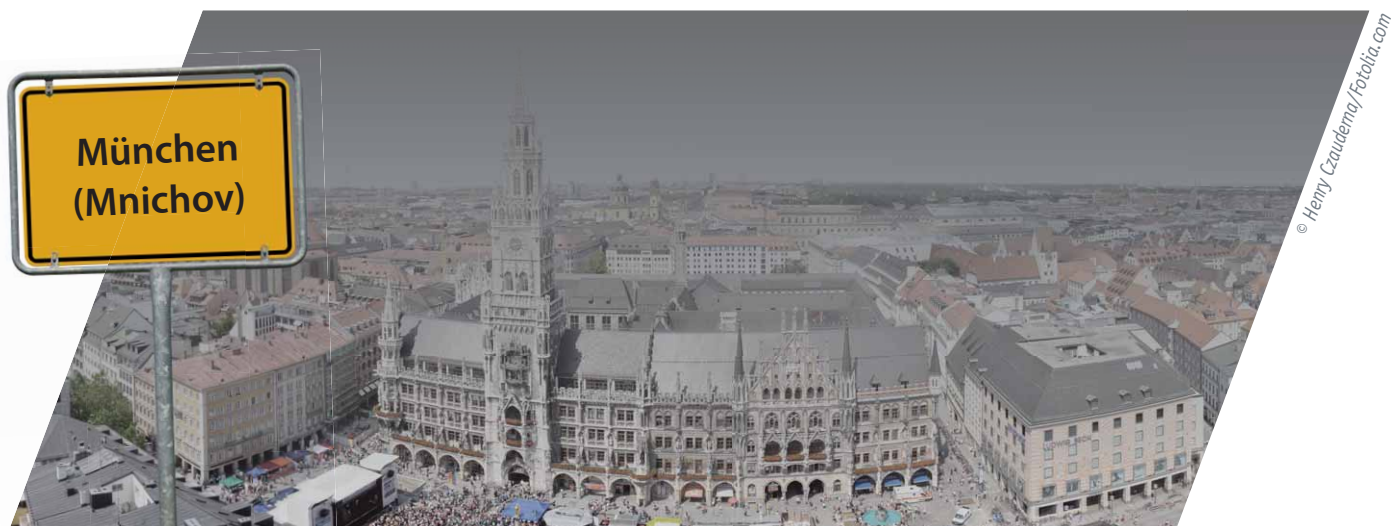
JAKÉ JSOU PRÁVNÍ PODKLADY A KROKY?

DUH podal 30. listopadu 2011 žalobu na spolkovou zemi Porýní-Falcko kvůli překračování limitů NO_2 dle 39. spolkové emisní vyhlášky (BImSchV). Pod podmínkou, že město Mohuč zadá měření pro identifikaci dopravních emitentů a na základě tohoto schválí opatření k dodržování limitů, požádal DUH v prosinci 2013 o klid řízení. Protože limity jsou i nadále překračovány a z výsledků měření nebyla odvozena ani realizována žádná opatření pro co nejrychlejší snížení znečištění škodlivými látkami, obnovil DUH 4. října 2016 žalobu proti spolkové zemi Porýní-Falck. Aktualizace plánu zlepšování kvality ovzduší 2016-2020 (redukce znečištění ovzduší oxidem dusičitým) vstoupila v platnost k 1. dubnu 2017.

Z plánu není jasné, kdy bude možné počítat s dodržováním limitů. Dle odhadů města Mohuč, „Ize s rozhodujícím průlomem počítat teprve, až se vozový park bude skládat převážně z vozidel normy Euro 6/VI a tato vozidla nebudou dodržovat limity jen na kontrolním stanovišti, ale i v reálném provozu.“

CO MŮŽE UDĚLAT MĚSTO?

Aby byly sníženy emise z vozidel a s tím související znečištění města Mohuč NO_2 , musí být významně snížen objem dopravy. Autobusy v Mohuči v porovnání s vlastním výkonem mimořádně přispívají k znečištění škodlivými látkami. Na měřících stanicích v blízkosti dopravních cest mají podíl na hodnotách NO_2 až 25 procent. Bylo by nezbytné nutně vybavit v krátké době všechny autobusy veřejné hromadné dopravy funkčním systémem pro snížení obsahu dusíku. S tímto se však ani nadále nepočítá. Autobusový park by byl místo pomalého obnovování nahrazen skutečně ekologickými autobusy. DUH navrhuje, aby již nebyly pořizovány dieselové autobusy, ale autobusy s pohonem na zemní plyn.

© Henry Czauderna/Fotolia.com

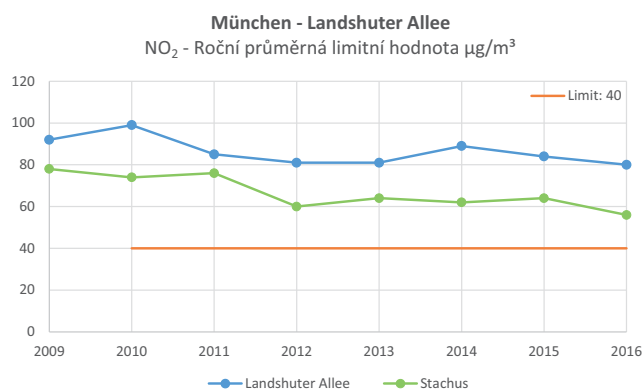
JAK ŠPINAVÉ JE OVZDUŠÍ?

Roční průměrná hodnota a hodinová průměrná hodnota pro NO₂ je překračována na měřicích stanicích Stachus a Landshuter Allee. Znečištění NO₂ na měřicích stanicích nacházejících se v blízkosti dopravních cest je převážně způsobeno dieselovými vozidly.

JAKÉ JSOU PRÁVNÍ PODKLADY A KROKY?

DUH podal 29. února 2012 žalobu proti Svobodnému státu kvůli překračování limitů NO₂. Rozsudkem Správního soudu v Mnichově ze 9. října 2012 byl Svobodný stát Bavorsko odsouzen v souladu s návrhem. S šestou aktualizací plánu budou moci být limity NO₂ v ročním průměru dodrženy až po roce 2030. Protože ani navzdory přetrvávajícímu znečištění ovzduší nebyla přijata žádná krátkodobě účinná opatření pro dodržování limitů, podal

DUH žádost o výkon pravomocného rozsudku. Rozhodnutím ze 29. června 2016 požaduje Bavorský správní soud v Mnichově, aby byl aktualizován plán zlepšování kvality ovzduší pro Mnichov s efektivními opatřeními do jednoho roku, a hrozí Svobodnému státu pokutou až do výše 10.000 Euro, pokud tato lhůta nebude dodržena. Svobodný stát podal proti tomuto rozsudku stížnost. Bavorský správní soud rozsudkem ze 16. února 2017 hrozí Svobodnému státu Bavorsko pokutou ve výši 2.000 Euro, pokud do 29. června 2017 nepředloží veřejnosti kompletní seznam všech silničních úseků na území Mnichova, kde jsou překračovány limity emisí NO₂. Další pokuty ve výši 4.000 Euro hrozí, pokud Svobodný stát do 31. srpna 2017 nezapojí veřejnost do přípravy aktualizace plánu zlepšování kvality ovzduší Mnichova, respektive do 31. prosince 2017 neoznámí veřejnosti realizovatelný koncept, z něhož bude vyplývat, že součástí budoucí aktualizace plánu na ochranu čistoty ovzduší budou moci být zákazy vjezdu dieselových aut. Protože příslušné úřady na příkaz bavorského premiéra Seehofera odmítly včas zveřejnit posudek k aktuálnímu znečištění ovzduší v zemském hlavním městě, podal DUH žádost o uložení pokuty ve výši 2.000 Euro. Posudek vydaný o tři týdny později ukazuje, že na 123 kilometrech hlavních silničních tahů v Mnichově dochází k překračování limitů NO₂. Bylo však použito příliš málo reálných údajů o emisích dieselových aut, ve skutečnosti je tedy stupeň znečištění ještě vyšší, než se uvádí.

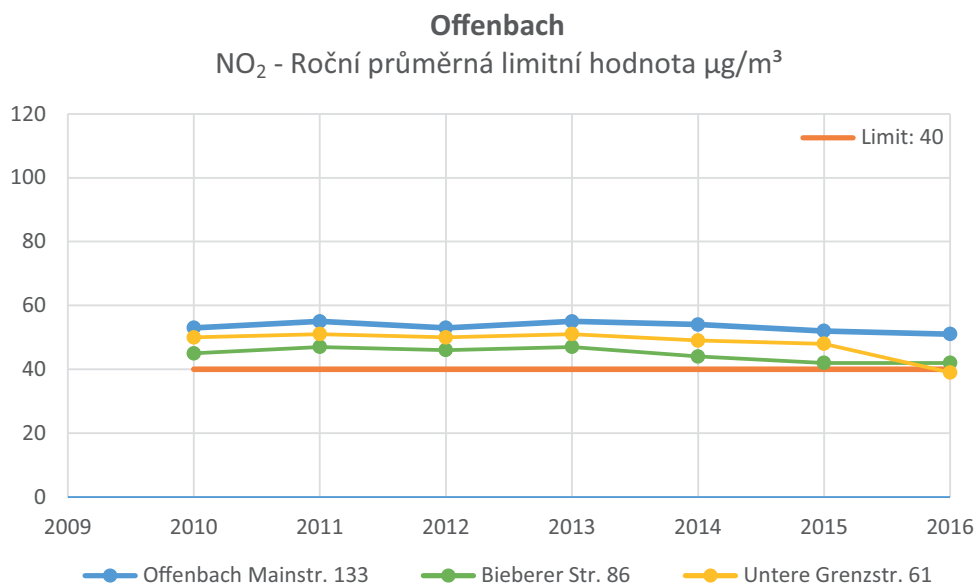

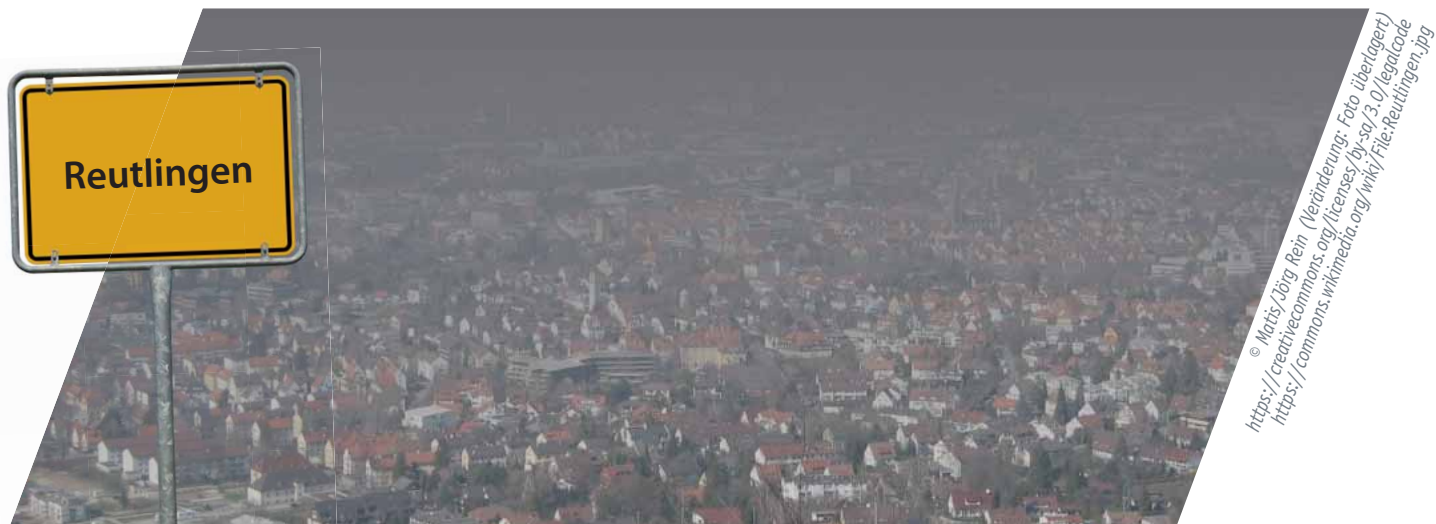
JAK ŠPINAVÉ JE OVZDUŠÍ?

Průměrná roční hodnota NO_2 je v Offenbachu již léta překračována na všech měřících stanicích nacházejících se v blízkosti dopravních cest. S 60 procenty má doprava největší podíl na emisích NO_x . Pomocí opatření druhé aktualizace plánu zlepšování kvality ovzduší Rýn-Mohan, část Offenbach, nebude dosaženo dodržování limitů NO_2 před rokem 2020.

JAKÉ JSOU PRÁVNÍ PODKLADY A KROKY?

DUH podal 11. listopadu 2013 žalobu proti spolkové zemi Hesensko kvůli trvalému překračování limitů kvality ovzduší u NO_2 . Správní soud ve Wiesbadenu požaduje rozsudkem z 30. června 2015 od hesenského Ministerstva životního prostředí aktualizaci plánu zlepšování kvality ovzduší. Toto ministerstvo musí předložit rozsáhlý koncept s harmonogramem, který ukáže, pomocí jakých opatření a do kdy budou dodržovány limity. Soud rovněž jasně uvedl, že finanční a ekonomické aspekty neobstojí coby argumenty pro upouštění od opatření na ochranu kvality ovzduší. Koncept musí obsahovat všechna myslitelná opatření ke snížení znečištění NO_2 a jejich účinnost.

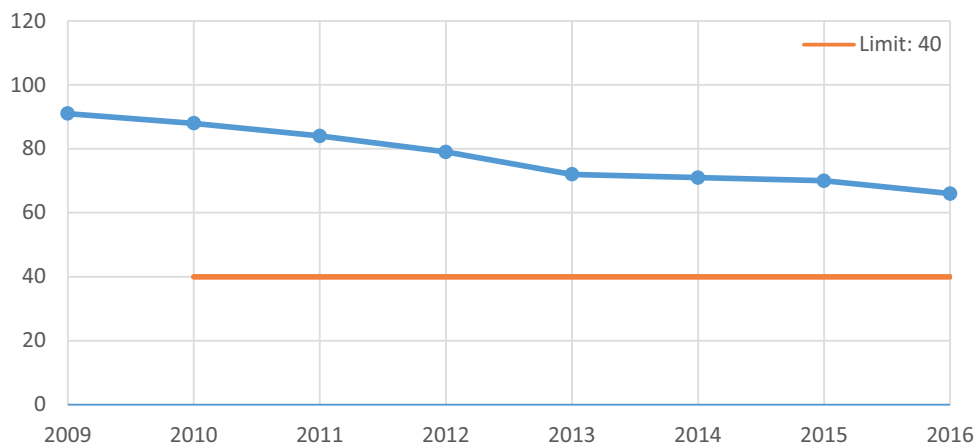
JAK ŠPINAVÉ JE OVZDUŠÍ?

Roční průměrná hodnota NO_2 je na měřicí stanici Lederstraße Ost překračována již léta. Hlavním zdrojem znečištění škodlivinami na měřicí stanici nacházející se v blízkosti dopravních cest v Reutlingenu (Spotmessstelle) je silniční doprava. Pomocí opatření, která jsou v současné době realizována, však nebude dosaženo dodržování limitů před rokem 2024.

JAKÉ JSOU PRÁVNÍ PODKLADY A KROKY?

DUH podal 27. ledna 2012 žalobu proti spolkové zemi Badensko-Württembersko kvůli překračování limitů 39. spolkové emisní vyhlášky (BImSchV) v Reutlingenu. Správní soud Sigmaringen rozhodl 23. října 2014, že vládní prezidium Tübingen musí změnit plán zlepšování kvality ovzduší Reutlingenu tak, aby tento obsahoval potřebná opatření k co nejrychlejšímu dodržování limitů kvality ovzduší. Více než jeden rok po tomto rozhodnutí vládní prezidium nepřijalo žádná opatření ke snížení znečištění ovzduší. V rámci projektu „Modelstadt Reutlingen“ má být nyní vypracován odborný posudek k možným opatřením a jejich proveditelnosti a účinnosti. Z veřejného výběrového řízení vyplývá, že posudek bude dokončen až po dvou letech, to je v roce 2018. Nebude tak dosaženo co nejrychlejšího dodržování limitů, jak je stanoveno v pravomocném rozsudku. DUH proto 25. listopadu 2015 podal žádost o hrozbu pokoutou. Správní soud Sigmaringen žádost zamítl rozhodnutím z 24. listopadu 2016. Soud potvrdil, že nový plán zlepšování kvality ovzduší – a tím i na otevření tunelu Scheibengipfeltunnel jako opatření proti znečištění ovzduší - musí být k dispozici do konce září 2017. Protože spolková země ujišťuje, že aktualizace plánu je v procesu, DUH s napětím očekává výsledek a má v zásobě opětovnou žádost o udělení pokuty, pokud obsah plánu nebude odpovídat požadavkům.

Reutlingen - Lederstraße Ost
 NO_2 - Roční průměrná limitní hodnota $\mu\text{g}/\text{m}^3$

JAK ŠPINAVÉ JE OVZDUŠÍ?

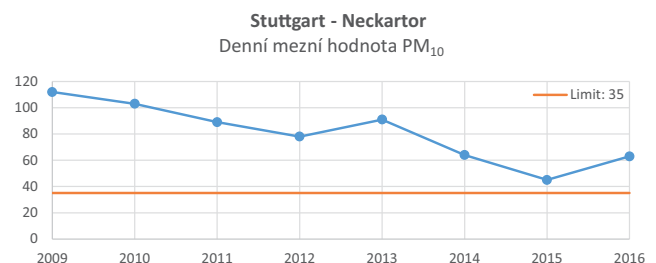
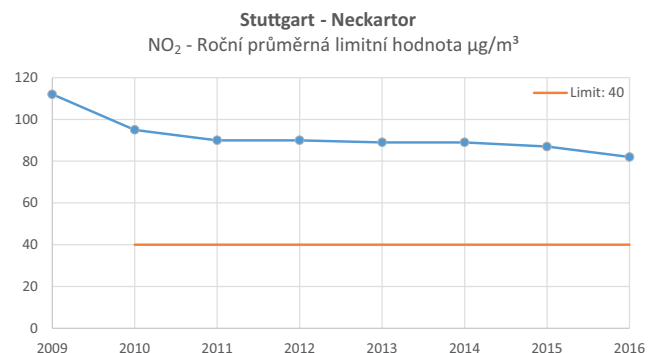
Jedním z nejznečištěnějších měřicích míst v Německu je stanice Am Neckartor ve Stuttgartu. Jak roční průměrná hodnota NO_2 , tak přípustná roční průměrná hodnota PM_{10} jsou i nadále významně překračovány. V roce 2016 byl přípustný denní limit $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ překročen 68 dní a roční průměrný limit NO_2 činil $82 \mu\text{g}/\text{m}^3$. I na měřicích stanicích nacházejících se v blízkosti dopravních cest (Hohenheimer Straße a Arnulf-Klett-Platz) byl limit NO_2 ve výši $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ v ročním průměru značně překračován.

JAKÉ JSOU PRÁVNÍ PODKLADY A KROKY?

Aktuálně platí plán zlepšování kvality ovzduší pro region Stuttgart, část zemské hlavní město Stuttgart, ve znění druhé aktualizace z roku 2014. Toho času je v plánu aktualizace. Koncept „Ochrana ovzduší pro zemské hlavní město Stuttgart“ zveřejněný 27. července 2015 jako základ pro tuto aktualizaci vychází z dodržování limitů teprve v roce 2020. DUH proto 13. srpna 2015 zaslal vládnímu prezidiu Stuttgart žádost o ochranu ovzduší a 17. listopadu 2015 doručil žalobu ke Správnímu soudu ve Stuttgartu.

Spolková země Badensko-Württembersko, zastoupená vládním prezidiem Stuttgart, zadala vypracování posudku celkových důsledků, který prověří dopravní a emisní důsledky řady jednotlivých opatření. Výsledky a opatření budou součástí aktualizace plánu na ochranu čistoty ovzduší. Z posudku však

nevyplývá žádná opatření ani žádný scénář, který by umožnil dodržování limitů již před rokem 2020. Vláda spolkové země sice již rozhodla o dočasném zákazu vjezdu pro diesellová vozidla, která nesplňují normu Euro 6, ve dnech vysoké koncentrace jemných částic (od roku 2018), současně však drasticky zmírnila normy pro tzv. komfortní krby v nové spolkové vyhlášce. Dle původního záměru by ve dnech vysoké koncentrace jemných prachových částic mohla být používána pouze krbová kamna vybavená filtrem. Všechny krby pořízené od 1. ledna 2015 jsou nyní z tohoto zákazu používání paušálně vyjmuty. 19. července 2017 uznal Správní soud ve Stuttgartu žalobu DUH a předložený plán zlepšování kvality ovzduší prohlásil za neúčinný. Soud uvedl, že celoroční zákazy vjezdu pro diesellová vozidla jsou ve stuttgartské zelené zóně od 1. ledna 2018 nevyhnutelné a již nyní právně přípustné. Vláda spolkové země avizovala, že namísto zákazů vjezdu chce vsadit na změnu softwaru u vozidel normy Euro 5 ze strany výrobců aut, nedokázala však prokázat relevantní účinek softwarové aktualizace. Soud tedy toto opatření vyhodnotil jako nedostatečné.

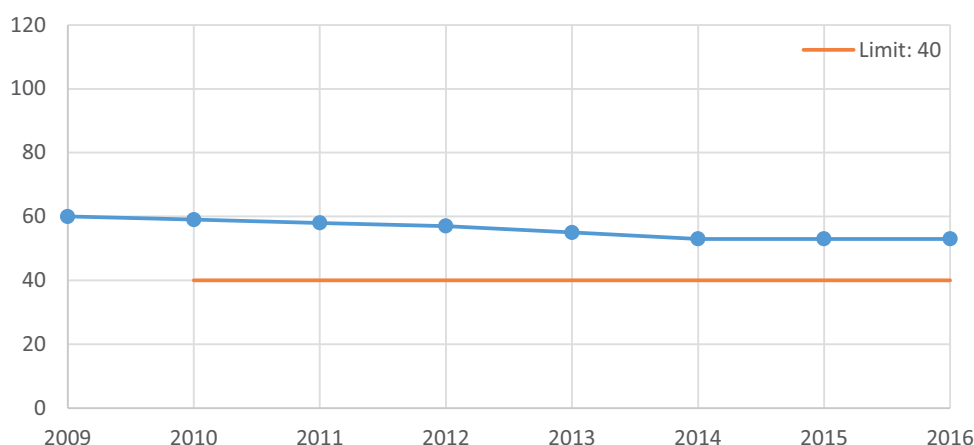
JAK ŠPINAVÉ JE OVZDUŠÍ?

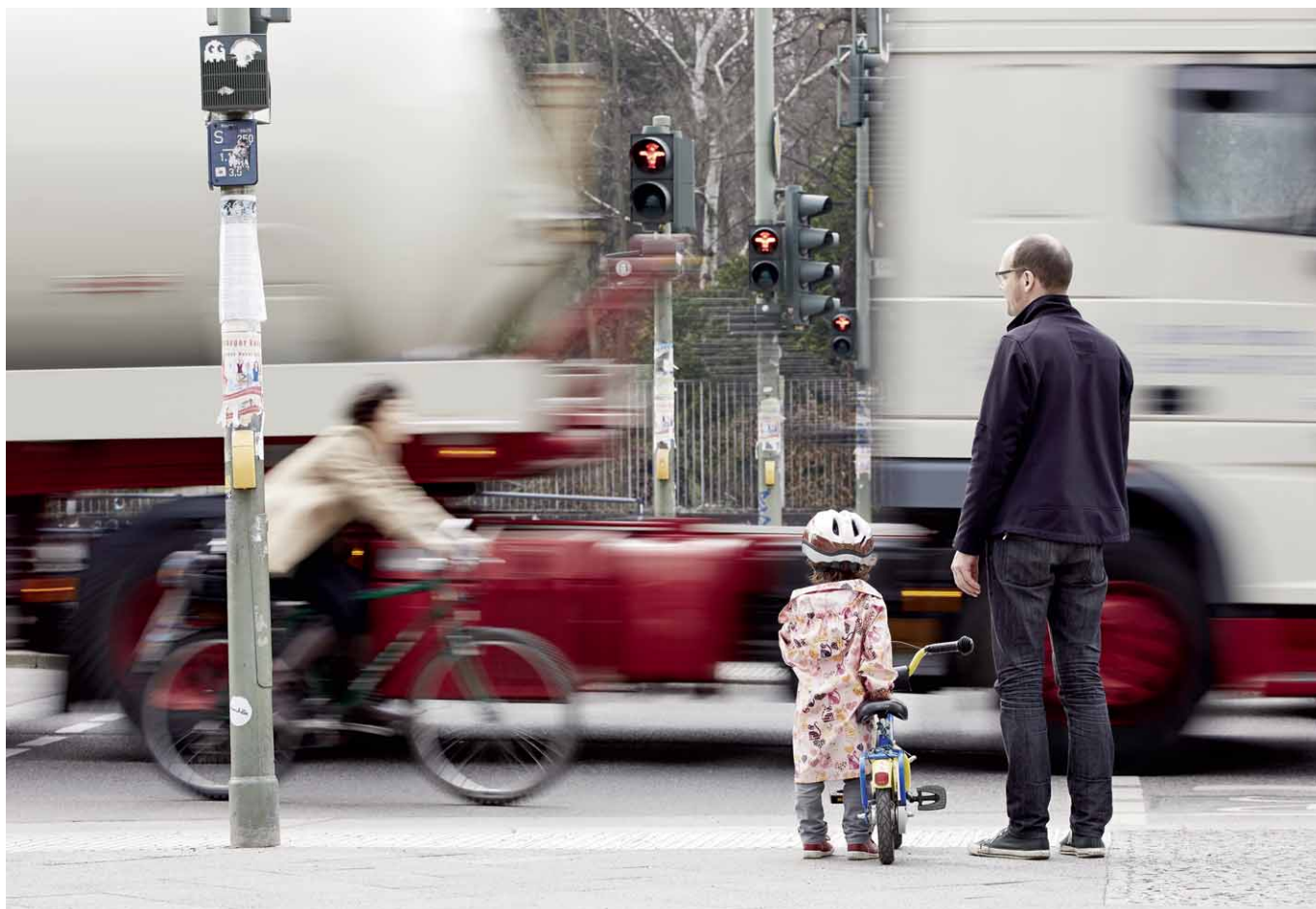
Průměrná roční hodnota NO₂ je již léta překračována na měřicích stanicích Ringkirche a Schiersteiner Straße. Emise NO₂ pocházejí z 67 procent z automobilové dopravy. Opatření, která jsou v současné době realizována, předpokládají dodržování limitů do roku 2021.

JAKÉ JSOU PRÁVNÍ PODKLADY A KROKY?

11. července 2011 podal DUH společně s dotčenou obyvatelkou ke Správnímu soudu ve Wiesbadenu žalobu proti spolkové zemi Hesensko kvůli překračování limitů 39. spolkové emisní vyhlášky (BlmSchV). Soud rozsudkem z 10. října 2011 zavázal spolkovou zemi k doplnění plánu na ochranu čistoty ovzduší o účinná opatření. První aktualizace plánu zlepšování kvality ovzduší vstoupila v platnost v listopadu 2012, druhá aktualizace se v současné době zpracovává. Protože rozsudek Spolkového soudu ve Wiesbadenu nebyl dostatečně vykonán, podal DUH v listopadu 2015 žádost o hrozbu pokutou. Současně podal ekologický klub Verkehrsclub Deutschland (VCD) žalobu kvůli překračování limitů kvality ovzduší. Správní soud ve Wiesbadenu zavázal rozsudkem z 11. ledna 2016 hesenské Ministerstvo životního prostředí k aktualizaci plánu zlepšování kvality ovzduší ve lhůtě devíti měsíců. Na základě stížnosti ministerstva hesenský Správní soud žádost zamítl. V květnu 2016 podal DUH opětovnou žádost o změnu plánu na ochranu čistoty ovzduší a připojil se k žalobě VCD. Soud bude o žalobě rozhodovat v létě 2017.

Wiesbaden - Ringkirche
NO₂ - Roční průměrná limitní hodnota µg/m³

DUH BOJUJE ZA VAŠE PRÁVO NA ČISTÝ VZDUCH

Německá asociace na podporu ochrany životního prostředí - DUH - již mnoho let podporuje dotčené obyvatele a organizace zabývající se ochranou životního prostředí v různých členských státech v soudních případech týkajících se práva na čistý vzduch. V současnosti DUH pracuje s dalšími environmentálními organizacemi v České republice a v Portugalsku, které zahájily řízení kvůli překročení limitů kvality ovzduší, aby dosáhly zavedení účinnějších opatření. Pokud jste zasaženi znečištěním ovzduší z dopravy a chcete přimět vaše město, aby v této věci jednalo, neváhejte se na nás obrátit. Další informace na právní nástroje zlepšení implementace evropských předpisů na ochranu ovzduší jsou dostupné na našem webu.

➤ www.right-to-clean-air.eu

Přidejte se k nám!

Ochrana přírody, zdraví a spotřebitelů je nezbytná a naléhavá. **Proto Německá asociace na podporu ochrany životního prostředí (Deutsche Umwelthilfe – DUH) prosazuje:**

- čistý vzduch a ochranu klimatu
- nedotknutelnost ekosystémů, biodiverzitu a divočinu
- snižování množství odpadů a recyklování
- dostupnou energetickou a dopravní tranzici
- odpovědnou spotřebu a ekologické produkty
- environmentální spravedlnost a „zelená“ města
- vymáhání spotřebitelských práv
- zdravý a ekologický životní styl

Celkem vzato: Lepší život – nyní i pro budoucí generace.

Prosíme, podpořte nás – darem nebo jako člen.

Staňte se
naším členem –
od 5 EUR za měsíc!

[www.duh.de/
english/support-us](http://www.duh.de/english/support-us)

Děkujeme ♥

O PROJEKTU

Znečištění ovzduší je stále jednou z největších výzev naší doby. I přes opatření napříč Evropou jsou limity kvality ovzduší pravidelně překračovány v mnohých městech a aglomeracích. To zatěžuje zdraví občanů a poškozuje životní prostředí a klima. V projektu Right to Clean Air - Právo na čistý vzduch - usilujeme o výrazné zlepšení kvality ovzduší v Evropě. Německá asociace na podporu ochrany životního prostředí (DUH) a Frank Bold Society (FBS) společně podporují opatření na zlepšení kvality ovzduší z různých zdrojů a podporují právní kroky na evropské i národní úrovni. Tento projekt je financován z programu LIFE Evropské komise.

Projekt

Deutsche Umwelthilfe e.V. (Německá asociace na podporu ochrany životního prostředí, DUH) je neziskovou organizací podporující ochranu životního prostředí a přírody. Deutsche Umwelthilfe byla založena v roce 1975.

Frank Bold Society (FBS) je nevládní organizací, která byla založena v České republice v roce 1995.

Financováno

Program LIFE Evropské komise je finančním nástrojem, který podporuje projekty na ochranu životního prostředí a klimatu.

Foto kredit: Fotolia: Stefan Germer (S.1,socha), spuno (S.2), BildPix.de (S.7 top); DUH (S.7 níže)

Deutsche Umwelthilfe

Hlavní sídlo Radolfzell
Fritz-Reichle-Ring 4
78315 Radolfzell, Německo
Tel.: +49 7732 9995-0

Hlavní sídlo Berlin
Hackescher Markt 4
10178 Berlin, Německo
Tel.: +49 30 2400867-0

Kontakt

Amrei Münster
Manažer projektu – Doprava a znečištění ovzduší
Tel.: +49 30 2400867-71
E-mail: muenster@duh.de

www.duh.de [@ info@duh.de](mailto:info@duh.de) [umwelthilfe](https://www.facebook.com/umwelthilfe) [umwelthilfe](https://www.facebook.com/umwelthilfe)

 Budeme vás informovat: www.duh.de/newsletter-abo

Německá asociace na podporu ochrany životního prostředí (DUH) je nezisková organizace zabývající se ochranou spotřebitelů a životního prostředí. Je nositelkou DZI darovací pečeti. Dary ze závěti jsou vyňaty z dědické a darovací daně.

Více než 40 let se intenzivně věnujeme ochraně klimatu a bojujeme za zachování přírody a biodiversity. Prosíme Vás o podporu naší činnosti příspěvkem – aby příroda a člověk měli budoucnost. Mnohokrát děkujeme!
www.duh.de/spenden